

ETIČNE DILEME NOTRANJIH REVIZORJEV (1)

V aktualnih, vse bolj zahtevnih, gospodarskih in javnofinančnih okoliščinah, prepogostih primerih šibkih etičnih organizacijskih kultur ter odsotnosti močnih in neodvisnih organov nadzora so notranji revizorji vse pogosteje izpostavljeni različnim (političnim in ekonomskim) pritiskom, ko se na primer od njih zahteva (1) bodisi da v okviru izvajanja poslovanja zagotovijo prilagoditve (ali v poročilu zamolčijo) določene izsledke ali se jim celo naroči, kakšne izsledke naj v okviru posameznega posla najdejo (2) bodisi da ne revidirajo področij visokih tveganj, za katera se poslovodstvo zaveda, da niso ustrezno obvladovana, vendar zanje iz različnih razlogov ne želi pridobiti negativnih zagotovil.

V teh primerih je pomembno, da se notranji revizorji zavedajo svoje vloge in odgovornosti ter zahtev Mednarodnega okvira strokovnega ravnanja pri notranjem revidiranju za strokovno in poklicno skrbno opravljanje nalog notranjega revidiranja v skladu s temeljnimi načeli strokovnega ravnanja pri notranjem revidiranju ter v smislu uresničevanja poslanstva notranjega revidiranja v organizaciji.

To pomeni, da je v primerih, ko se notranji revizorji srečujejo s pritiski, da naj njihovi izsledki potrdijo to, kar bi si želel naročnik, pomembno, da se posla lotijo strokovno, v skladu s Standardi strokovnega ravnanja pri notranjem revidiranju (v nadaljevanju: Standardi) in načeli Kodeksa etike. Z naročnikom naj se pogovorijo o ciljih posla, potem pa naj na podlagi strokovne ocene tveganj revidiranega področja določijo takšen obseg posla, ki bo zadoščal za doseg teh ciljev.¹ Področje revidiranja naj pregledajo z različnih zornih kotov, kar pomeni, da skrbno in nepristransko zberejo potrebne, zadostne in zanesljive informacije, ki se nanašajo na revidirano področje. V vseh pogledih morajo notranji revizorji zagotoviti, da so vse faze takšnega posla, torej načrtovanje, izvajanje in poročanje, izvedene v skladu s Standardi. Le na ta način bodo namreč izsledki v poročilu točni, nepristranski in popolni, pri njihovi predstavitvi v poročilu pa bodo ustrezno upoštrevane vse relevantne okoliščine. Posledično bo notranji revizor deležnikom ter širšemu revizijskemu okolju potrdil zaupanje v njegovo delo, kot tudi v stroko notranjega revidiranja ter ohranil potrebno kredibilnost.

V primerih, ko poslovodstvo v fazi usklajevanja letnih načrtov notranje revizije od vodje notranje revizije namenoma zahteva prednostno vključevanje nalog notranjega revidiranja na področjih, ki niso problematična oz. so po strokovnem mnenju notranje

¹ Pri tem ni odveč spomniti na standard izvedbe 1110.A1, ki določa, da ne sme nihče vplivati na določanje obsega notranjega revidiranja, izvajanje dela in sporočanja izidov notranje revizije.

revizije ocenjena kot ustrezno obvladovana, je nujno, da vodja notranje revizije poslovodstvo opozori na posledice vključevanja manj pomembnih nalog v letni načrt. V okoliščinah, ko notranji reviziji za vključevanje dodatnih nalog poslovodstvo ne zagotovi dodatnih virov, naj vodja notranje revizije poslovodstvo (in tudi organ nadzora) opozori, da notranja revizija zaradi nezadostnih kadrovskih kapacitet ne bo mogla podati zagotovil o ustreznosti delovanja notranjih kontrol na tistih področjih delovanja organizacije, ki so v skladu s strokovno oceno notranje revizije najbolj tvegana. Vodja notranje revizije naj si takšna opozorila tudi skrbno dokumentira.

Neodvisnost (in posledična nepristranskost), strokovnost in etičnost delovanja notranjih revizorjev so trije imperativni in medsebojno prepleteni temelji za uresničevanje poslanstva notranje revizije v posamezni organizaciji. Kljub dejstvu, da se notranji revizorji večkrat lahko znajdemo v situacijah, ko je zaradi oslabitve kateregakoli od navedenih treh temeljev na preizkušnji naša integriteta, se moramo zavedati, da je le poklicno skrbno ravnanje v skladu s Standardi in Kodeksom etike tisto, ki je na dolgi rok branilec in zaščitnik naše poklicne poti v notranji reviziji.